

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 10 Octobrie.

Ministrul-președinte al Ungariei dase anul trecut, cu ocaziunea pertractării bugetului pe anul 1888, promisiunea solemnă, că în decurs de cel puțin 3 ani de zile va aduce echilibru în finanțele cele derangiate a țerei. Erau puțini oameni, cari au dat și puteau da creșământ ministrului, și lucrul era tare espicabil. Se inaugurasă un sistem de risipă al averilor publice, se căpătuiau o mulțime de oameni din visteria statului cu folos și fără folos, se făceau investițiuni necesare și superflue, se regulau riuri ca să nu fie regulate în veci, era o controlă slabă în toate părțile și nu era nimenea pe lume dispus a vedé, că Ungaria și va veni în ogașa cea adevărată și trebuie să mărturisim, că și noi ne am numărat între cei ce se chemau Toma.

Anul acesta însă lucrurile tot se par a lua o direcțiune mai sănătoasă, cel puțin așa ne dovedese esposeul cel mai recent prezentat pe masa dieței. Deficitul a scădut cu câteva milioane în raport cu anul trecut, și aci vedem un pas serios spre îmbunătățirea finanțelor și nu noi vom fi, care vom denega tributul recunoștinții celui ce-l merită. Suntem și noi cei ce contribuim la suportarea poverilor statului, suntem chiar aceia, ce în schimb primim mai puțin dela stat, pentru dinarii, ce curg de la noi acolo, dar la acest obiect vom vorbi altădată și cu sinceritate vom spune franc și fără rezervă durerile noastre, cum o am făcut totdeuna.

Ne a atins și pe noi ca și pe alți cetățeni urcarea dărilor din est an în mod ne mai usitat, plătim și noi produsele de consum cu bani grei și nu ne subtragem dela nici un obligament numai să nu vedem țeara, că inoată în datorii și se află pe mâna speculanților și bancherilor, cari o exploatează în favorul lor și în detrimentul nostru.

Unde e vorba de datorințe suntem egali, am pute dice, că ni se face o egalitate mai mare decât o am cere ca popor agricol și sêrac în mare parte, dar nu prea ne am plânge, dacă egali fiind la datorințe, am fi în jumătate egali la drepturi.

Tot, ce dorim, este o controlă mai bună și mai riguroasă, și să nu se facă risipă. Inceputul e făcut și dacă cu perseveranță se va lucra în direcțiunea începută, nu vom avea cuvânt de a ne îndoi, că peste câți va ani finanțele țerei vor fi echilibrate. Politica de stat însă departe de a fi aici eshauriată. Nu poate fi vorbă numai ca statul și visteriile lui să fie regulate și în ordine, ci bine, ar fi dacă s'ar îngriji tot statul și de bunăstarea cetățenilor, pentru că storși acestia până la meduvă, lipsiți de moșia strămoșească, ajunși la sapă de lemn, goli și flă-

mândi, nu avem garanță, că nu se va periclita statul tocmai în momentul, când îi vor fi cassele lui pline și ale cetățenilor goale.

Legătura de convențiune vamală cu Austria a făcut pe Ungaria ađi tributară Austriei. Nu noi o dicem, ci ungurii de calibrul cel mai greu, ei o accentuează și ei se tem de consecințele acestei stări.

Ađi la noi fabricile nu pot să mai existe din cauza concurenței, ce le face Austria, ba mergem mai departe și constatăm, că nici industria și meseriașii cei mai în mic decad, dacă nu se va pune un capăt acestei stări anormale de lucruri, prin care am devenit noi tributarii Austriei. În schimb Austria nu ne dă decât foarte puțin pentru multul, ce îi dăm noi, și dacă un om inteligent s'ar uita bine pre sine, va constata ușor, că din crescut până în tâlpi este îmbrăcat cu produse din Austria, cumpărate pe bani câștigați aici. Nu este deci mirare, că poporul sêrăcesce, vêdend cu ochii, nu e mirare, că averea Ungariei emigrează în Austria și că aceasta infloresce și prosperează, pe când noi regresăm cu pași repeđi.

Avem deci mari și îndreptățite nedumeriri cu privire la starea finanțară a țerei, ne infiorăm, când scim, că obligațiunile de stat se află în mâinile austriacilor și noi le plătim interesele, fără ca cel puțin produsele noastre agricole să fie în stare a se ridica în aceea măsură, în care suntem noi tributarii Austriei pe terenul economic.

Avem încredere în destoinicia ministrului nostru de finanță, suntem siguri de bunăvoința lui, dar ne temem de sleirea puterilor noastre, ne temem de cei ce ne jertfesc economicese, pentru nesce închipuirii, cari se realizează pe terenul politic, și aici e fatalitatea, aici e călcăiul lui Achile, și de aceasta ar fi bine să se facă seamă cei ce conduc destinele statului până încă nu e stors și lipsit total de puterea lui de producțiune.

Pace avem și credem, că e asigurată pe mult timp, și tocmai căci avem pace, e timpul să se cugete conducătorii destinelor popoarelor din Ungaria la fericirea și bunăstarea lor, până e timpul priincios pentru o atare lucrare și atunci nemulțămirea va face loc mulțămirei pe toate terenurile vieții publice.

Revista politică.

Esposeul ministrului de finanță, al d lui Coloman Tisza, a provocat în toate cercurile conducătoare din Pesta o bună impresiune. Deși bilanțul se închee și în anul acesta cu deficit, totuși deficitul e mai mic decât în anul trecut și după-cum a asigurat

însuși ministrul, speră, că în viitoriu va potrivi de așa lucrurile, încât cel puțin bugetul să nu mai presinte deficit. Nu e mirare dar, că toate foile, chiar cele mai opoziționale, au început a scrie articuli de laudă cu privire la actualul ministru de finanță. „Nemzet” dice, că nu i se poate nega regimului recunoștința, pentru succesul obținut, căci sunt dovedite bunele lui intențiuni pentru economisare. „Pester Lloyd” constată, că „caracterul” visteriei statului e așa de favorabil, cum nici nu se putea spera în anii trecuți, și se prezintă într'o lumină cu atât mai îmbucurătoare, cu cât acum n'avem d'a face cu o apucătură episodică. „Egyetértés” vede din esposeul ministrului, că mai mulți factori s'au angajat pentru îmbunătățirea finanțelor și nu vrea să recunoască pe ministrul ca singurul factor spre acest scop; ear „Bud. Tgbllt.” nu poate să nu exprime recunoștința regimului pentru sanarea finanțelor statului. Dar pe când foile ridică din toate părțile viflaimuri ministrului ad interim de finanțe scirile din Budapesta semnaleză, că portofoliul de finanță l va ocupa secretariul de stat Weckerle. La noi esposeul ministrului încă ar fi provocat tot acelea impresiuni, dacă n'am scii, că bugetul se echilibrează prin urcarea dărilor și că poporul sêrăcesce din zi în zi tot mai mult.

Denumirea lui Schönborn în cabinetul lui Taaffe a dat material de discutat nu numai foilor monarchiei noastre, dar și celor berlineze. Mai alaltăeri cu ocaziunea primirei oficianților dela iustiție, Schönborn a ținut o vorbire, în care a accentuat, că el ca membru al cabinetului trebuie să se alature politicei urmărite de ministeriu. Foile opoziționale însă dic, că Schönborn nu ș'a ajuns scopul prin espunerile sale, căci ele se întrebă: care este politica ministeriului: e politica ministeriului aceea a contelui Taaffe sau a contelui Schönborn și în cas, că ađi dominează în cabinet politica lui Taaffe, va domina ea și în viitoriu? Aceste întrebări dice „N. Fr. Presse” sunt cu atât mai potrivite, cu cât se scie, că politica cabinetului Taaffe s'a schimbat mai în fie-care an; căci alta a fost înaintea venirei în cabinet alui Dunajevski și alta după venirea lui; alta a fost în vara trecută și alta pare a fi acum după denumirea lui Schönborn. Pentru aceea Schönborn a spus prea puțin în declarațiunile lui. El putea spune cu mult mai mult. Scurt, foile opoziționale nu vêd cu ochi buni pe Schönborn și nu mai înceată cu imputările lor la adresa lui Taaffe, care umblă cu meșteșuguri a-și acuirea maiortatea parlamentară. Reacțiunea se vêdesce tot mai tare și în foile maghiare, cari strigă în gura mare, că întreaga națiune e convinsă, că raportul cu Austria sêrăcesce Ungaria și că împăca-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmare.)

7. An den Grafen Brüner den 7 September 1768 Z. 87-1768.

Da die derzeit obhandenen Stiftungen noch nicht erlauben um einer hinlänglichen Anzahl von der Geistlichkeit daselbst der Unterricht zu verschaffen so kann indessen, und bis sie weitere Vorsehung hierwegen bewirkt wird, dem unirten Bischof an Handgelassen werden, womit Er von Zeit zu Zeit einige der unirten Poppen in das Seminarium nach Blasendorf einberufe, auf das die daselbst mitlerweile auch einigen Unterricht erhalten und der Prüfung unterzogen werden. Die Anwendung der geistlichen Mittel die zur Aufnahme der Union dienen mögen, wird der eifrigen Sorgfalt des unirten Bischofs zu überlassen, dabei aber insbesondere demselben einzubinden sein, womit er mit den Visitationen unausgesetzt fortgefahen, und sowie bishero durch diesen Weg der ergibigste Nutzen verschaffet worden, solchen auch ferner hervorzubringen sich angelegen sein solle, wo bei jedoch von ihm sowohl als der unterhabenden Geistlichkeit aller Zwang und Härte auf das sorgsamste zu ver-

meiden sein wird um zu eigener Erbiterung der gemüthter keinen Anlass zu geben.

Hier nächst kann mit der Formirung der unirten Jugend in den lateinischen Schulen den ersten in dem Rodnaerthal der Anfang gemacht werden und den unirten Soldatenkindern in so weit die Eltern sich gutwillig dazueinverstehen, daselbst der Unterricht gegeben werden; wenn vorerst der Erfolg aus diesen Versuch sich wird beurteilen lassen so ist kein Bedenken sodann die gleiche Beobachtung auch weiters in Land einzuführen.

Weilen wen die neunirten eine besondere Aufmerksamkeit erfordern damit sie in der Union bestärket, und wider den Rückfall verwahret werden so wird der Bischof vor allen anderen darauf fürdenken derlei neunirten jedesmahl die tüchtigste der unterhabenden Seelsorgern vorzusitzen. Nicht minder wird selber die Einverleibung selbst ad unionem künftighin dergestalten zu begehnen haben, dass jene die ad unionem sich yenden wollen, jedesmahl in Gegenwart ein oder der Anderen Tabolae assessoris einberufen, über ihre Namen ein Verzeichniss gefasset, und da sie gröstentheils des Schreibens selbst unkundig sind, von jedem bei seinen Nammen gleichsam zur Unterfertigung das Zeichen eines Kreuzes beigedruket, sodann aber demselben erkläret, und die ernstliche Ermahnung gemacht werden solle, das ihnen fortan keineswegs mehr frei bleiben werde, von

der Union wiederum abzutretten und zu dem Schisma neuerdings sich zu wenden. Dem Bischof wird so dann obliegen von Zeit zu Zeit die Verzeichnisse der herübergetretenen, so wie auch derjenigen die wieder abgefallen dem Gubernio zu überreichen, damit dieses hieraus den Fortgang der Union beurtheilen und das weitere umhero gelangen lassen möge.

Im übrigen werde bedenklieh sein, jene die von der Union ad Schisma zurücktreten, mit der poena apostassae zu belegen, wie dann der bisherigen Uebung nach diese Strafe wieder selbe niemals verhängt werde.

Es ist aber die Anzeige vorgekommen, das auch wegen der gesätzmässigen Bestrafung derjenigen die sonsten von der katholischen Religion abfallen, und als wahre apostatae zu betrachten sind meiner Anordnung bishero das Genügen nicht geschehen, und noch in keinen Falle mit der vorgeschribenen Procedur wirklich vorgeschritten worden sein, hierwegen ist also dem Gubernio der Auftrag mit Nachdruck zu wiederholen, das derlei actiones jedesmahl unachbleiblich prosequirt und in kurzen Fristen vorgekommen sofort der Spruch ohnfelbar von dem Gubernio in den behörigen Volzug gesetzt werden soll.

Maria Teresia m. p.

(Colect. I. c. d. P.)

(Va urma.)

rea slavilor din Cislaitania se face pe contul maghiarilor.

După sărbătorile grandioase dela Roma, Neapol și Castella-mare, după-ce împăratul german a fost sărbătorit și la „forum romanum“, și după mai multe îmbrățișări și sêrutări a părăsit Italia între cele mai entuziasmate ovațiuni. Politica lui Crispi a sărbătorit deci un mare triumf prin visita împăratului Wilhelm al II lea, și foile italiene și germane nu mai înceată cu laude și preamăriri despre acest act, ce a pus o zală atât de puternică lanțului de alianță. Poziția lui Crispi este astăzi mai sigură ca ori și când, și în fața acestei situațiuni opozițiunea stă de tot umilită. Și mai umilit pare a sta papa ale cărui speranțe în loc să se realizeze prin visita împăratului, au întimpinat o mare desamăgire

Congresul național bisericesc.

Ședința a VIII-a, ținută la 8/20 Octobrie, a. c.

Se cetesce protocolul ședinții precedente și — Se autentică.

Presidiul prezintă raportul consistoriului metropolitan, prin care se promovează concludul sinodului eparchial din Caransebeș, luat în obiectul conviețuirilor nelegiuite.

Presidiul atrage atențiunea congresului asupra datorinții, ce o avem față cu marii binefăcători ai bisericeii noastre, arhiepiscopul și metropolitul Andrei br. Șaguna și Emanuil Gozdu, și propune ca Duminecă să se țină părăstas pentru odihna suferitorilor.

— Se primesce.

La ordinea zilei se pune continuarea referadei asupra proiectului de regulament pentru alegerea protopresbiterilor.

Ședința a IX-a, ținută la 3/15 Octobrie, a. c.

După autenticarea protocolului din ședința precedentă, se continuă referada comisiunii organizatoare asupra proiectului de regulament pentru alegerea protopresbiterilor.

Ședința a X-a, ținută la 10/22 Octobrie, a. c.

Cetindu-se și autenticându-se protocolul ședinții precedente se continuă dezbaterile asupra regulamentului pentru alegerea protopresbiterilor, care s'a și terminat.

După aceea se pune la ordinea zilei tot raportul comisiunii organizatoare, care prin raportul seu C. Radulescu referă:

a) asupra regulamentului pentru administrarea averii metropolitane, care în mod provisoriu se primesce en block;

b) asupra propunerii deputatului Ioan cav. de Pușcariu, referitoare la înființarea unui post de escriptorat la consistoriul metropolitan se dă consistoriului metropolitan spre studiere;

c) asupra propunerii deputatului V. Mangra, referitoare la interpretarea §§. 32 și 57 din Stat. org. — se trece la ordinea zilei preste aceasta propunere.

Raport special.

După-cum am amintit în Nr. precedent, raportul general al consistoriului metropolitan plenar, care în acest Nr. se publică întreg, pre lângă unele ne esențiale observări aproape în tot cuprinsul seu s'a luat spre sciință, dându-se expresiune de condolență prin sculare pentru asessorii morți.

Terminându-se dezbaterile asupra acestui raport se pune la ordinea zilei alegerea comisiunii indicate în afacerea delegațiunii pentru despărțirea comunelor noastre de ierarhia sêrbească, și s'au ales următorii deputați: Michail Popoviciu, Agustin Hamsea și Georgiu Crăciunescu dintre preoți; ear Dr. Iosif Gall, Dr. Alesandru Mocsonyi, Vincențiu Babeș, Ioan P. Dessean și Ioan Bartolomei dintre mireni.

Tot comisiunea organizatoare raportează prin raportul seu, C. Radulescu, asupra raportului cons. metrop. în cestiunea eliberării preoțimeii noastre dela prestarea lucrului public, din care se vede, că dl. ministru de comunicațiune nu mai înce privește persoana preoților noștri, dar nu și porțiunea canonică și averea lor privată îi scutesce dela aceasta sarcină, pentru aceea face următoarea propunere:

Congresul esprimându-și părerea de rău despre acest emis ministerial, avisează pre consistoriul metropolitan, ca având în vedere, că tocmai acuma se anchetează la dieta țerei pentru compunerea unei legi mai potrivite pentru regularea datorinții la lucrul public de țeară, pe lângă motivarea, ca sesiunea parochială reprezintă tocmai salariul respectivului preot, și că datorința de a presta lucrul public are să se țină mai mult de persoană decât de folosința sesiunii, eară preotul ca atare la prestațiunea lucrului public nu poate fi constrins, așadar preoțimea noastră să fie scutită de aceasta datorință.

Presidiul observă, că de loc nu vede motivată expresiunea „și părerea de rău“, cari observări pot să asprească numai relațiunile dintre noi și stat, și crede, că drepturile noastre se pot câștiga și fără de a se da astfel de colorit lucrului, într'alte primesece propunerea comisiunii, deși află de prisos motivarea, ce se face la sfârșitul propunerii.

Se primesce propunerea comisiunii pe lângă omiterea cuvintelor „și părerea de rău“, și cu omiterea părții din sfârșitul propunerii, începând dela cuvântul „din motivul“ etc.

Aceea-și comisiune raportează prin raportul seu, P. Nemeș asupra raportului cons. metropolitan în obiectul numirii comunelor și în limba oficială maghiară în corespondența organelor bisericesci cu autoritățile școlare și alte oficii publice, și la propunerea comisiunii se primesce ca: raportul prezent să se transpună consistoriului metropolitan, spre a lua deocamdată dispozițiunile cele mai convenabile intereselor noastre administrative în obiectul din cestiune, și la un timp mai oportun să revină asupra obiectului.

Se pune apoi la ordinea zilei tot raportul comisiunii organizatoare, care prin raportul seu, P. Cosma, raportează asupra proiectului de regulament pentru procedura la alegerea de protopresbiter:

Dezbaterile acestui regulament, — care după natura sa e de o importanță mare, — a decurs în mai multe ședințe, și asupra dezbaterilor vom reveni numai în Nr. viitoriu, când vom putea publica întreg proiectul de regulament, ca astfel în public să poată fi în deplină cunoștință de cauză, apoi vom publica acest regulament și în forma, în care s'a primit.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Ibănesci, în 5 Octobrie, 1888.

Sosirea și petrecerea arhiducelui Rudolf cu înalta Sa suită la vânătoarea de urși în ținutul Giurgiului (comitatul Murăș-Turda) și rezultatul aceleia.

Îmi place a crede, că mulți din cetitorii „Telegrafului român“, se vor fi interesând a scî ceva despre petrecerea viitorului nostru monarch la vânătoarea de urși, ce o face în ținutul nostru, și vădând, că până astăzi nu a-ți primit nici o corespondență referitoare la aceasta vânătoare, subscrisul ca unul, ce me află în imediata apropiere și care am avut plăcută-mi ocaziune de a vedé în toată ziua în persoană pe principele de coroană Rudolf și înalta Sa suită vin a Ve descrie pe scurt aceasta vânătoare.

După-cum s'a publicat și prin diarele noastre, Alteța Sa cu înalta suită au sosit în Giurgiu, Luni în 8 l. c. st. n. între oarele 9 și 10 a. m. cu 4 cai iuți, fiind îmbrăcat în haine civile, având de-a dreapta Sa pe principele de coroană engles Albert Vales (Walsi), apoi au sosit mai multe decî de trăsuri cu membri din suita Alteții Sale, între care se aflau afară de cei amintiți mai sus încă patru prinți, anume: prințul de Portugalia, Braganza, Eszterházi, prințul unguresc, Otto și Frideric, rudeni cu casa domnoare, precum și o mulțime de magnați.

La descălecarea arhiducele salută mai întâiu pe toți, au vorbit câteva cuvinte cu șeful castelului din Giurgiu, dl. cav. Pausinger, apoi se întoarse către preoțimea rom. cat. vorbind câteva cuvinte, eară protopopului gr.-catolic din Sz. Regin, care l'a întimpinat pe Alteța Sa cu o vorbire în limba maghiară, i-a răspuns în limba germană, întrebându-l, că de câtă vreme se află ca protopop, strângându-i apoi mâna, precum strângând mâna și a parochului din Giurgiu Nicolau Petru, s'a retras apoi dimpreună cu suita Sa în apartamentele castelului.

În conformitate cu programa statorită după luarea dejunului numai decît în aceea-și zi au eșit la vânat de urși pe teritoriul Casvei și Adrjan, dară n'au împușcat nimic. A doua zi au făcut o vânătoare pe teritoriul Adrjanului, Jabinței și Potocului, dară fără rezultat. — Tot în această zi la dorința principelui engles au fost jucări în curtea castelului și anume la ordinul judeului cercual au venit în Giurgiu din toate comunele din jur juni și fete, pe cari între oarele 4—5 i-a fotografat fotografii curții imperiale în grupuri pe fie-care comună, și numai după cină între oarele 8—9 noaptea au urmat jocurile la lumina mai multor decî de facile, ce ardeau jur-împrejur spre a se putea vedé jocurile. Au jucat întâiu sasii apoi românii și ungurii. Aici înalții oaspeți s'au amestecat prin mulțimea poporului, uitându-se deaproape cu deosebire la portul românilor noștri.

A treia zi au trecut rarii oaspeți prin comuna noastră la vânătoarea, ce s'a făcut în muntele erarial Fâmel, dară nici aici n'au împușcat nimic.

A patra zi au făcut vânătoarea pe teritoriul comunelor Orșova, Urișiu și Chiheri, dară eară fără rezultat. Tot în aceasta zi, după reîntoarcere și luarea cinei Alteța Sa cu înalta Sa suită pe la 6 oare a părăsit Giurgiu, promițând, că cam prin 20 Novembre eară va veni, în speranța aceea, că cu acea ocaziune se va putea împușca ceva.

Ioan Petru,
capelan gr.-oriental.

Psichologia învățămîntului.

Apercepțiunea.

(Înceere.)

În pedagogia mai veche era regulă, că instrucțiunea să fie interesantă; astăzi aceea regulă s'a trecut în îndemnul de a instrui astfel, încât să se deștepte un interes, care să fie cu înrîurire și asupra vieții

În raportul anual al XV, despre gimnasiul din Năsăud, vorbind despre învățămîntul educativ am dis, că interesul pedagogic este ceea stare sufletească a unei persoane, care consistă în plăcerea de a se ocupa continuu cu un obiect oarecare spre scopul de a duce la deplinătate cunoștințele sale. Tot acolo am arătat, că interesul pedagogic trebuie să fie multilateral, și am constatat două grupe de interese: o grupă teoretică alcătuită din interesul empiric, speculativ și estetic, altă grupă practică din interesul simpatetic social și religios.

Cele susținute acolo, neaflând până acum motiv de a le modifica, ar fi de prisos a le repeși aici, ajunge a atrage atențiunea asupra lor spre scopul de a fi supuse unei critice meritate. Totuși atrag atențiunea asupra împregiurării, că dacă învățămîntul aprofundează pe elev numai în cercul cunoștințelor, și nu deșteaptă interesul pentru obiectul cunoscut și pentru cele învățate, atunci elevul nu este educat, deoarece-ve voința nu este determinată pentru activitate spontană și apercepțiunea nu deșteaptă atențiunea pentru casuri speciali și singuritate. Volk. Psych. II 193.

Dar influința apercepțiunii în învățămîntul educativ merge și mai departe. Pentru-ca problema educațiunii să fie rezolvită într'un mod roditoriu, este de trebuință ca învățămîntul distribuit între mai multe persoane și din diverse obiecte să formeze o unitate. Această unitate este astăzi atât de simțită de pedagogii și bărbății de școală, încât în Germania chiar, unde în organizațiunea învățămîntului stau toate mijloacele posibile la dispoziție, s'au aflat de lipsă a se organiza o asociațiune anume cu gândul de a nîsu cătră realizarea acestei idei, sub numele: „Einheitsschulverein“.

Și oare ce a putut să îndemne la aceasta? O experiență, pe care o facem și noi toți și de zi. Înțeleg experiența, cum-că învățămîntul secundar cu deosebire, nu numai că este prea universitaru întocmit, dar el în mare parte este și predat în același mod. Căci vedem, cum trec disciplinile unele pe lângă altele, fără a se atinge și fără a se căuta puncte de atingere, așa că învățămîntul secundariu, care din fire și după problemă trebuie să fie educativ, a luat forma celui special. Causa acestei împregiurări este a se căuta în puținul interes pentru cestiuni și probleme pedagogice de o parte, ear de alta în aceea, că interesul pedagogic este cu totul absorbit de către cel special, precum și de problemele învățămîntului superior; — până când cel primariu este prea aservit unor interese unilaterali, în multe privințe chiar jignitoare educațiunii.

Pentru a corege această eroare în educațiunea și învățămîntul primariu și secundariu, pedagogia științifică modernă a venit într'ajutoriu necesității pentru unitatea învățămîntului prin principiul concentrațiunii.

Și despre acest principiu, care de mult domnesce tere nul învățămîntului primariu, am avut ocaziune a trata în raportul XVII despre gimnasiul din Năsăud, arătând posibilitatea și mijloacele pentru realizarea lui și în învățămîntul secundar, și practica de până aci nu m'a îndemnat a modifica ceva nici aici, din contra a adauge.

În puterea acestui principiu al concentrațiunii, a cărui trebuință a simțit-o încă Lessing, când a dis: „Man soll den Knaben beständig aus einer Scienz in die andere hinübersehen zu lassen“, în puterea acestuia în institutele de educațiune (școale primari, secundari) nu sunt și nu trebuie să fie obiectele de învățămînt independente unele de altele, ca în cele speciali. Din contră ele trebuie să stea toate și unul fie-care în serviciul educațiunii și într'un anumit raport atât cu elevul cât și cu desvoltarea lui progresivă.

Susținerea raportului acestuia este garantată de așa numitele centre culturale, amăsurate gradului de desvoltare și rezultatelor obținute. Prin aceste centre învățămîntul precum capătă o unitate formală și aspectul unei istorii a culturai, așa capătă consistență și soliditate, de-oare-ce acele centre nu sunt altce-va decît grupe apercepționali bine formulate și bine consolidate.

Însă formarea acestor centre nu este de a se înțelege într'acolo, că doară principiul concentrațiunii ar intenționa o totală fuziune chaotică a obiectelor de învățămînt. Nici decît; tocmai căci sunt centre, devin puncte de convergință și de întâlnire. Nisuița să fie îndreptată într'acolo, ca fie-care obiect ca un felu de specialitate să caute pe cele înrudite lui să caute momente de coatingere și reproducțiunile și rezultatele, ce s'ar arăta să le valorizeze pentru nouă impulsuri. Așa mai întâiu sciințele istorice între sine, apoi cele reali și prin geografie cele istorice cu cele reali.

Pe acest principiu întru adevăr pedagogic basează gruparea învățămîntului superior al facultății filosofice după sistemul francez în grupa obiectelor istorico-limbice: *litere*, și în grupa disciplinelor matematicice și fizice: *sciințe*.

Ca centre potrivite pentru realizarea principiului concentrațiunii, pedagogia științifică, în cercetările sale de până aici propune:

a) în clasele inferioare ca punct de coingere între cele două grupe de științe se servească *geografia*.

b) pentru adunarea rezultatelor, formularea și consolidarea aceluia: *limba maternă* ca limbă de propunere, ear, c) pentru aplicarea aceluia spre scopuri culturale și educative: *studiul religiei*.

În clasele superioare pășese în locul geografiei ca punct de legătură *lectura classicilor*; limba maternă și religia rămân cu același rol. Se mai adaugă acum matematica, care prin aksiomele și definițiile sale pregătește spre studiul filosofiei. Acestea cu deosebire îi cade sarcina concentrației, nu numai prin aceea, că își ia întreg materialul din disciplinele studiate, dar mai cu seamă, căci cunoștințele câștigate are să le sistematizeze, ca ele să poată deveni bază pentru studii speciale. Chiar numai pentru acest lucru organizațiunea gimnaziilor din Germania a mai adăugat un an de studiu (liceele cu 9 clase).

În chipul acesta am crezut eu să tratez psihologia învățământului sub categoria a percepției, pe a cărei isteță întrunire bazează toată instrucțiunea. Punând învățământul, pe aceasta bază el va putea să satisfacă postulatul de a conduce pe elevi ca să poată vedea cu ochiul minții dintr-o știință în alta și vor fi puși în poziție ca după cuvântul lui Petru apostolul, să fie gata totdeauna cu răspuns aceluia, care ar cere dela ei cuvânt. Și vor putea face aceasta atunci, când toată oara din orice disciplină, va fi totodată oară de limba maternă, ear dezvoltarea istorică a elevului va fi scoasă din adăncimile *spiritului național* al poporului.

Atunci și noi ca educatori vom avea satisfacțiunea de a vedea în jurul mesei noastre spirituale și culturale pe fii sufletesci ai educațiunii noastre, purtând stâlpi de fapte bune.

Gr. Pletosu.

Nr. 240 M.

Raportul general

al consistoriului metropolitan plenariu.

(Înceiere)

Regulamentul pentru procedura judecătorească în cauzele disciplinare s'a pus în aplicare la 1 Noiembrie 1886, ca la termenul normat prin concludul congregual 184/1886. A fost prea scurt timpul pentru ca consistoriul metropolitan, și în prima linie consistoriile eparchiale să facă experiențe de ajuns în privința aplicabilității acestui regulament provisoriu și eventual să aștepte motive pentru întregirea sau modificarea aceluia. În considerarea acestei împrejurări Măritul congres să binevoiască a prolunga termenul pentru a ne pronunța în punctul acesta.

Proiectul unui normativ pentru regularea dreptului de apelațiune se va prezenta Măritului congres, ca rezultatul unei pertractări nouă, după-ce vor fi intrat opiniile tuturor consistoriilor eparchiale, conform concludului congregual Nr. 131/1886.

Pentru colectarea unui fond spre eternizarea memoriei fericitului arhiepiscop și metropolit Andrei bar. de Șaguna s'a făcut un început relativ bun; colectarea se continuă încât permit grelele împrejurări economice; colectelele intrate sunt elocuate spre fructificare.

Cu privire la proiectul d'a înființa un institut pedagogic de învățătoare pentru întreaga metropolie, concl. congregual Nr. 207/1886 vom face substerne separate cu considerare la pertractarea voturilor sinoadelor eparchiale.

De asemenea vom prezenta prin esbit de sine voturile sinoadelor eparchiale asupra proiectului de a înființa o academie teologică pentru întreaga metropolie conclud. Congr. Nr. 210/1886.

Pentru regularea referințelor între reprezentanța fundațiunii lui Gozdu și între consistoriul metropolitan, concl. Congr. Nr. 191/1886, precum și pentru stabilirea de nou a cotei, cu care să contribuie fundațiunea lui „Gozdu“ la spesele întreținerii consistoriului metropolitan, concl. Congr. Nr. 192/1886 pertractările n'au ajuns încă a fi finalizate.

Vom stărui să ajungem cât mai îngrabă la un rezultat ecutabil pentru ambele părți.

În privința fundațiunii lui Dimitriu Donna am recercat pe reprezentanța fundațiunii lui „Gozdu“, să procedă conform concludului Congr. Nr. 194/1886, așteptăm la timpul seu notificare despre rezultatul pașilor întreprinși pentru asigurarea acelei fundațiuni.

Proiectul de regulament pentru afacerile episcopice în metropolie, conform concl. congregual Nr. 204/1886, comunicat sinoadelor eparchiale pentru a se pronunța în meritul lui, n'a ajuns a fi luat în pertractare la toate sinoadele eparchiale, din care cauză, considerând importanța regulării administrațiunii economice în mod uniform, și totodată satisfacătoriu pentru toate eparchiile, ne rugăm să se prolungească din nou termenul pentru substerne proiectului de regulament în aceasta materie, având până atunci eparchiile a se folosi de regulamentele lor speciale, cari sunt acum în valoare, și cari admit o studiere mai aprofundată a acestei cauze, fără urgență iminentă.

De astă-dată vom prezenta Măritului congres

un atare proiect de regulament special pentru administrarea și manipulara averii metropolitane.

Regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale, votat de congresul din anul 1878 în mod provisoriu, și pus în aplicare la anul 1880, s'a recomandat încă de atunci în deosebită atențiune a consistoriilor eparchiale, ale căror experiențe vor servi cu material pentru decretarea definitivă, respective pentru întregirea sau modificarea aceluia regulament.

După-ce vom fi primit observările consistoriilor eparchiale, ne vom face propunerile noastre în acest obiect.

În cestiunea înființării a două eparchii nouă, sinoadele eparchiale sunt angajate prin concl. congregual Nr. 139/1881 a face propunerile lor în privința locului central, a teritoriilor și a resurselor materiale pentru înființarea și susținerea nouelor eparchii.

Consistoriul metropolitan a luat inițiativa pentru regularea oficiului intern parochial prin o instrucțiune, conform reg. pentru parochii §. 27 — și pentru regularea uniformă a procedurii la alegerea deputaților congreguali, a protopresbiterilor și a tacselor la oficiile și scaunele protopresbiterale.

După pertractarea prealabilă în eparchiile, dela cari s'au cerut materialul de lipsă la elaborarea proiectului de regulamente în aceste afaceri, vom fi în pozițiune a prezenta propunerile noastre.

Protocolul congresului din anul 1886 s'a tipărit și mai rămâne, ca vinderea începută să aibă rezultat bun, cel puțin să se scoată spesele tiparului.

Economisările considerabile făcute la metropolie în anii de mai înainte și în perioada din urmă, sperăm, că vor admite o nouă reducere a contribuțiilor din partea eparchiilor la întreținerea organismului metropolitan, mai cu seamă, când și reprezentanța fundațiunii lui Gozdu se va convinge, că sporirea agendelor la consistoriul metropolitan și la casa metropoliei prin totala transpunere a averii fundamentale fac necesară și merită o recompensă mai mare din partea fundațiunii, care dispune de mijloace bogate.

În fine cu adănc regret facem notificare despre încetarea din viață a protopresbiterului, membru ordinariu la consistoriul metropolitan, Nicolau Andreevici; a consiliariului aulic, fiscal consistorial Iacob Bologa, și a profesorului gimnazial membru suplimentar la acesta și consistoriu, Dr. Nicolau Pop. Tot în rândul membrilor suplenți mireni la senatul școlariu al acestui consistoriu a intrat a doua schimbare prin trecerea profesorului de teologie Dr. Ioan Crișan în statul preoției.

Din ședința plenară a consistoriului metropolitan, ținută în Sibiu, 28 Septembrie, 1888.

Miron Romanul m. p.,
metropolit.

Leontin Simonescu m. p.,
secretariu metropolitan.

Varietăți.

* (Părăstas.) Duminecă după s. liturghie, sevășită prin Preasânția Sa Dl episcop Ioan Mețian, asistat de Preacuvioșia Sa Dl archimandrit Dr. I. Pușcariu, Preacuvioșia Sa Dl protosințel N. Frateșiu și P. O. D. D. protopresbiteri Ioan Petric și Ioan Ghibu și proto-diaconul Ignățiu Papp, în decursul căreia s'a chirotonit de preot Nicolau Oancea, — Escel. Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit a sevășit cu mare solemnitate părstas pentru odichna sufletelor marilor binefăcători ai bisericii și națiunii noastre, arhiepiscopul și metropolitul Andrei bar. de Șaguna și Emanuil Gozdu, la care a luat parte toți deputații congreguali.

* (Esamen de pădurari.) La esamenul de pădurari (jutari, păzitori de pădure) de rang mai înalt, ce s'a ținut în 15, 16, și 17 l. c. în Sibiu, s'au prezentat și 3 români și adevă 2 din comuna Orlat și 1 din comuna Gurariului și toți 3 au depus esamenul cu succes.

* (Cas de moarte.) Din Strei-săcel ni se scrie: O pierdere mare și ireparabilă a îndurat parochul nostru de aici Petru Popoviciu, perșându-și pe mult iubita sa soție, pe care Joi la 29 Septembrie a. c. o petrecurăm spre odihnă eternă, lăsând în cel mai mare doliu pe tinărul seu soțiu, cu care abia 9 ani a trăit în cea mai fericită viață conjugală precum și pe un mic orfan. Cu durere ve înregistrez d-le redactor, acest trist cas, ce adaugă numărul preoților noștri de soartea cea mai vitregă.

* (Semne bune.) După cum se anunță s'au estradat în luna lui Septembrie numai 305 pașapoarte din comitatul Făgărașului. Cifrele vorbesc destul de eclatant.

* (Regele Milan.) După-ce regele sârbesc avu mai multe convorbiri cu Kalnoky, și după-ce monarchul nostru îi făcu visita de rămas bun, pe

care o întoarse; regele Milan părăsi Viena. În o scrisoare din Bèlgrad, publicată în „Times“ se exprimă temerea că încep a se observa simptome de alienație la regele din Sârbia.

* (Bugetul statului ungar pe anul 1889.) Conform bugetului de pe anul 1889 prezentat de ministrul de finanță Tisza camerei, erogatele ordinare s'au preliminar, cu 328,931,877, ear percepțiunile cu 340,690,166; spesele transitorii, pentru învestigațiuni și comune, extraordinare cu 25.642,528, fl., venitele transitorii s'au normat cu 6.561,988. Conform bilanțului deficitul prezintă suma de 7,322,081 fl.

* (Regularea granițelor.) Diferențele escate între comisiunea română și austro-ungară la granițele Bucovinei s'au aplanat cu totul și s'a dispus ridicarea stâlpilor pe linia marcată.—

* (Escursiune la Constantinopol.) Comitetul arangiării acestei escursiuni ne împărtășește, că insinuările pentru de a participa la aceasta escursiune să se facă cel mult până la 2 Noiembrie a. c. n. Prețul de călătorie dela Brașov la Constantinopol și retour face cu proviziune cu tot pe clasa II-a 120 fl., pe a III-a 110 fl., ear fără proviziune pe clasa II-a 80 fl., pe a III-a 70 fl. Călătoria se va face pe linia Brașov—București—Giurgiu, — apoi peste Dunăre la Ruciscu—Varna—Constantinopol. Din Constantinopol se va face escursiune și la Salonichi.

* (Demonstrațiuni.) În Neapol s'au arestat 10 germani suspecți și peste 100 italieni, cari înscenară demonstrațiuni contra împăratului german. Biletele roșii, cari s'au imprăsciat între mulțimea din Roma cu ocaziunea vizitei împăratului au fost făurite în Franța, dar de un italian cu concursul societății italiene „Mazzini“, — care a primit bani din Roma.

* (Miseria în Paris.) Despre miseria, ce domnesce și în orașul cel atât de viu, în Paris, următorul cas tragic este o dovadă înfiorătoare. Doamna X, odinioară bogată și cu vață, a devenit din ce în ce mai săracă. Cu mult mai superbă decât a cere mila altora, își luă refugiul la amanetisare până ce și puse toate obiectele. Atunci se hotărî să moară. Ea avea un copil de 11 ani, și-l înduplecă, ca să moară împreună. Ambele jertfe și închiseră ușa locuinței și aprinseră o gramadă de cărbuni. La primele simptome de înădușire, copilul voi să strige după ajutoriu și să fugă. Mamă-sa însă îi demândă să tacă și el se supuse. În rândul nu mai mișcă nici unul și încetară a resufla. Vecinii, mirosând gazul neobicit, și alergând îndată în ajutoriu, aduseră un medic, dar acesta constată, că au murit și că: „totul e prea târziu“. Comisariul de poliție, fiind incunoscut de acest cas, telefonă la spitalul „Saint-Louis“, de unde în grabă veni un car de ambulanță cu un medic. Primul medic a repetat din nou, că nenorociții is morți; medicul dela spital aduse însă cu sine o beșică cu oxigen și voia să încerce, oare nu cum-va îi va succede, ca prin ajutoriu inhalatiunii să producă o respirațiune artificială. După trei oare de lucru, golind 4 beșici de oxigen, observă, că victimele deschid ochii și și vin în fire. Curând după aceea le duse la spital, unde și continuă proba, după care nefericții s'au sculat. Acest cas dovedește, că au avut dreptate unele somități medicale, cari au afirmat, că oameșilor înădușiți, înecați ori strangulați, le poți reda viața.

Loterie.

Sâmbătă în 20 Octombrie, 1888.

Buda: 83 89 23 10 11

Bursa de Viena și Pesta.

Din 20 Octombrie 1888.

	Viena	B.-pesta.
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.—	101.60
Renta ung. de hârtie	92.55	92.—
Renta de aur austriacă	109.90	110.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	97.80	97.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	115.80	115.—
Sorți de stat dela 1860	140.25	140.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	872.—	875.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	303.80	310.—
Acțiuni de credit austr.	310.—	395.50
Imprumutul drumurilor de fer ung.	147.60	147.50
Serisuri funciare ale institutului „Albina“	—	101.—
Obligațiuni urbariale ung.	104.30	104.50
Obligațiuni urbariale ung. cu sorți	104.30	104.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecimei de vin	99.50	100.—
Obligațiuni urbariale transilvane	104.30	104.25
Sorți ungurești cu premii	103.60	103.75
Sorți de regularea Tisei	123.25	103.75
Galbin	5.77	5.73
Napoleon	9.65 1/2	9.62
100 marce nemțesci	59.52 1/2	59.45
London pe (poliță de trei luni)	121.70	121.65

Nr. 387

[1859] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători la scoalele rom. gr. or. din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Godinesti cu Petresti, cu leafă anuală de 200 fl., și 4 stângini lemne.

2. Brașeu, cu salariu anual de 120 fl. și lemne de ajuns.

Dela concurenții la aceste posturi se cere să cunoască bine tipicul și cântările bisericesti, având fie-care a ține strană în zile de Dumineci și sărbători.

Doritorii de-a ocupa vre-una din aceste stațiuni au a-și aterne suplicele instruite conform legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei în conțelegere cu comitele parohiale concernente.

Ilia, la 20 Septembrie, 1888.

Avram P. Păcurariu,
protopresbiter.

Nr. 486.

[1960] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Avrigului, se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

1. Porcești, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl., din cassa alodială.

2. Sebeșul inferior, postul de adjunct învățătoresc cu salariu anual de 150 fl.

3. Glâmboaca, postul de învățătoriu cu salariu anual de 80 fl. și cuartir natural.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să și subștearnă cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului, posta Avrig (Felek) până la termenul susindicat.

Avrig, 25 Septembrie, 1888.

In conțelegere cu comitele parohiali concernente, oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Cădea,
protopresbiter.

[1954]

3-3

CONCURS.

Conform concludului luat în adunarea generală a despărțământului IV al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Mercurea în 6 Octombrie 1887, se escrie concurs cu termen până în 18 Octombrie a. c. st. n. pentru conferirea duor stipendii de câte 15 fl. v. a. pentru doi învățăcei de meserii din acest despărțământ, precum și alt stipendiu de 15 fl. v. a. pentru acel învățătoriu din despărțământ, carele au devedit cel mai bun progres intru instruirea pomologiei.

Învățăceii, cari vor a dobândi vre-unul din cele două stipendii, au a produce și următoarele documente:

1. atestat de botez;
2. atestat dela scoala industrială,
3. atestat dela măiestru despre purtare și aptitudine;

4. atestat de paupertate;
5. copia contractului încheiat cu măiestru.

Sas-Sebeș, în 6 Octombrie, 1888.

Direcțiunea despărț. IV.

Piso. David.

Nr.. 652

[1957] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea în mod definitiv a postului învățătoresc dela scoala română populară gr. or. din Jabenița-Sămărtin, împreună cu un salariu anual de 150 fl., în bani, plătit din repartițiune în două rate semestrale de câte 75 fl., se escrie concurs cu termi de n30 zile dela prima publicare.

Reflectanții vor subșterne suplicele lor concursuali, instruite cu documentele prescise în lege, scrisurii în termenul indicat mai sus, p. u. Maros Vécis.

Oficiul ppresb. gr. or tractul Reghinului. Idicel, 20 Septembrie, 1888.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Cunoscutul dentist american **Perl**, plombeur perfecționat în America își va pune serviciile sale în 22 și 23 Octombrie st. n. la dispozițiunea publicului din loc. Va ordina: Hotel „Neuriehrer.“ [1963] 3-3

Imprumuturi favorabile de bani

primesc pe credit personal persoane de sine stătătoare, cari au o locuință anuală corespunzătoare și o remunerațiune regulată sau venite, și anume: măiestrii, neguțătorii, oficanții, oficerii, privatierii, proprietarii de pământ ș. a. conform relațiilor dela 50 fl. până la 1000 fl. pe lângă o ușoară plătare lunară sau trei-lunară cu 6% interese.

Pe intabulațiunile fundnare cu 4 1/2% și 5% și sau fără amortizațiuni. Informațiuni mai deapropo se dau la

G. A. Steiner, Budapesta,
Gr. Károlyi-utca 12.

La informațiunile în scris sunt a se alătura 3 marce postale. [1962] 3-3

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2-3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poezie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează chestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Prețul Român“ Diariu bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2-3 1/2 coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverdate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înverdată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 25 coale. Acest op. de cuvântări bisericesti întrece toate opurile de acest soi aparute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sărbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicahstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Moraria. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui exemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op. întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm. mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Man. I aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op. aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op. — cuprinde compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuița cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în scoala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50-2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesti — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui exemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icioane frumoase. Prețul unui exemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icioane frumoase. Prețul unui exemplariu spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui exemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 39-50